

ТВОРЧА ТА ПРОСВІТНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ТОВАРИСТВА “КОЛОМИЙСЬКИЙ БОЯН”

*Світлана Пасічник,
V курс, музичний факультет.
Науковий керівник – Толошніак Н.А.,
кандидат мистецтвознавства, доцент.*

Українська культура на сучасному етапі розвитку характеризується поглибленням уваги до відродження маловідомих сторінок національної минувшини. Однією зі складових частин історії українського мистецтва є музична культура Галичини кінця XIX – 1 пол. XX ст. Цей період є цілою епохою в розвитку української музики. Він характеризувався загальним піднесенням національної духовності, становленням і зміцненням музичної культури.

Особливе місце у процесі розвитку національного мистецтва займає діяльність музичних товариств, серед яких провідну роль відігравали хорові товариства “Боян”.

Ця музична організація вперше була заснована у Львові 1891р., а звітти поширилась по всій Галичині [1]. Діяльність “Бояну” стала основою культурного та просвітницького життя краю.

У другій половині XIX ст. важливим культурним осередком Прикарпаття стало м. Коломия. Тут функціонували освітні заклади, розвивалось театральне мистецтво, посилювалась увага до української музики. Під впливом зростаючої ролі національного мистецтва в житті Коломиї, за ініціативою української інтелігенції було створене хорове товариство – на зразок Львівського – “Коломиїський Боян”. Основою його стали кілька співочих гуртків, які у 1887 і 1893рр. організував Д. Січинський [2].

Перші загальні збори товариства відбулись 15 грудня 1895 року. На них був затверджений статут, обране керівництво, погоджено емблему. Метою товариства визначили: “плекання головно русько-національного співу так хорового як і сольного, а також музики інструментальної [3]. З часом “Коломиїський Боян” справді став осередком культурного та просвітницько-пропагандивного життя міста.

Концертна діяльність відзначалась різноманітністю репертуару [4]. Однією зі сторінок діяльності була організація тематичних концертів, присвячених видатним представникам літератури та мистецтва; значна частина концертів організовувалась як благодичні акції на допомогу українським освітнім закладам.

Важливою сферою діяльності товариства була просвітницька робота, адже своєю основною метою “Коломиїський Боян” визначав пропаганду і популяризацію українських народних пісень та досягнень української професійної музики, ознайомлення різних верств населення зі зразками світової класики.

Із початком функціонування товариства українська музична творчість поповнилась новими зразками хорової музики насамперед тих композиторів, які співпрацювали з товариством (хорові твори С.Людкевича, кантата Б.Кудрика "Вибір Гетьмана").

У різні роки керівниками і диригентами "Коломийського Бояну" були: о.Т.Куртяк, Лев Дольницький, Р.Шипайло [5]. Одним з провідних діячів товариства був Р.Ставничий. Ці видатні постаті суспільно-громадського та культурно-мистецького життя Коломиї піднесли виконавський рівень аматорського колективу до професійного.

Усі музично-освітні заклади товариства відігравали важливу роль у культурному житті міста, давши фахову освіту великій кількості молоді.

Товариство сприяло поширенню демократичних тенденцій розвитку мистецтва в Галичині. "Боян" увінчав довголітні зусилля західноукраїнської громадськості щодо створення своєї культурно-мистецької організації.

1. Ханик Л. Історія товариства "Боян". – Львів, 1998.
2. Павлишин С. Д. Січинський. – Київ, 1980.
3. Діло (Львів). – 1895. – 21 грудня.
4. Вісник Коломиї. – № 59. – 1990. – 12 грудня.
5. Енциклопедія Коломийщини, зшиток 2. – Коломия: "Вік", 1998.

ДЕЗИДЕРІЙ ЗАДОР – КОРИФЕЙ МУЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ЗАКАРПАТТЯ

Еріка Турда,

V курс, музичний факультет.

Науковий керівник – *Шуляр О.Д.*

кандидат педагогічних наук, доцент.

Закарпатський край здавна відомий своїми різноманітними традиціями пісенного та інструментального фольклору, в якому поєднуються риси багатьох національностей – української, угорської, словацької, чеської, румунської. Співучий гірський край, сама чудова природа якого надихає на творчість, дав у ХХ столітті декілька поколінь талановитих музикантів-виконавців і композиторів (С.Мартон, М.Кречко, Є.Станкович та ін.).

Найпомітніший слід у розвитку професійного музичного мистецтва Закарпатського краю залишив "дзвінкоголосий співець Карпат" Дезидерій Євгенович Задор. Ім'я Дезидерія Євгеновича – композитора, фольклориста, піаніста-концертанта, хорового диригента і педагога нерозривно пов'язане із музичною культурою Закарпаття.